

Science Publishing Centre «Sociosphere»
Kyzylorda University "Bolashak"
Penza State Technological University
Volgograd Institute of Management – branch of RANEPA
Bukhara University of Innovation

**INFORMATIZATION OF SOCIETY:
SOCIO-ECONOMIC, SOCIO-CULTURAL
AND INTERNATIONAL ASPECTS**

Materials of the XIII international scientific conference
on January 15–16, 2024

Penza
2024

Informatization of society: socio-economic, socio-cultural and international aspects: materials of the XIII international scientific conference on January 15-16, 2024. – Penza : Научно-издательский центр «Социосфера», 2024. – 27 p. – ISBN 978-5-91990-184-6

ORGANISING COMMITTEE:

Abbasova Kyzylgul Yasin kyzy, Doctor of Philosophy, Professor of the Department of Social Work at Baku State University.

Arginbekova Gulnar Ishanbekovna, Candidate of Legal Sciences, Vice-Rector for Internationalization and Innovative Development of Kyzylorda University “Bolashak”.

Zvonova Elena Vladimirovna, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Psychology, Conflictology and Behavioral Sciences of the Russian State Social University.

Nasimov Murat Orlenbaevich, candidate of political sciences, associate professor, director of the Bolashak Research Institute, professor of the department of jurisprudence and social disciplines at Kyzylorda University “Bolashak”.

Osipova Natalya Vladimirovna, Candidate of Sociological Sciences, Associate Professor of Penza State Technological University.

Ruzieva Dilnoz Isomjonovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Rector of the Bukhara University of Innovation.

Skachkova Irina Ivanovna, Doctor of Philology, Associate Professor, Professor of the Department of Linguistics and Intercultural Communication of the Volgograd Institute of Management - a branch of the Russian Academy of National Economy and Public Administration under the President of the Russian Federation.

Iiona Gennadevna Doroshina, Candidate of Psychological Sciences, Assistant Professor, Chief Manager of the Science Publishing Centre «Sociosphere».

Authors are responsible for the accuracy of cited publications, facts, figures, quotations, statistics, proper names and other information.

These Conference Proceedings combines materials of the conference – research papers and thesis reports of scientific workers and professors. It examines informatization of society. Some articles deal with theoretical and methodological aspects of research issues of the information society. A number of articles are covered informatization of society and changes in socio-economic life of the country. Some articles are devoted to information and communication technologies and their application in the social and cultural life of the community. Authors are also interested in informatization and features of the development of dialogue between cultures.

UDC [002:004]:316.774

ISBN 978-5-91990-184-6

© Science publishing centre
«Sociosphere», 2024.
© Group of authors, 2024.

CONTENTS

I. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE STUDY OF INFORMATION SOCIETY ISSUES

Насимов М. Ө., Паридинова Б. Ж.

Ақпараттық қоғам шарттарындағы этникалық бірегейлік 4

II. THE MANIFESTATION OF THE PECULIARITIES OF THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF COUNTRIES IN THE PROCESS OF FORMING A SINGLE INFORMATION SPACE

Герасименко Я. М.

Проблема современного мира – коррупция..... 7

III. INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AND THEIR APPLICATION IN THE SOCIO-CULTURAL LIFE OF SOCIETY

Садвакасова А. А., Омарова Г. Ж.

Бастауыш сынып оқушыларының ақпараттық құзыреттілігін
қалыптастырудың мәні мен мазмұны 15

Сартаева Н. Т.

Бастауыш сынып оқушыларының ақпараттық сауаттылығын
қалыптастыруға қатысты түйінді ұғымдар 17

IV. INFORMATIZATION AND FEATURES OF THE DIALOGUE OF CULTURES DEVELOPMENT

Насимов М. Ө., Боранбаев Ә. С.

Мәдениеттер диалогындағы инновациялық құндылықтарды дамыту 20

План международных конференций, проводимых
на базе Научно-издательского центра «Социосфера» в 2024 году 23

Информация о научных журналах 25

Издательские услуги НИЦ «Социосфера»..... 26

I. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE STUDY OF INFORMATION SOCIETY ISSUES

АҚПАРАТТЫҚ ҚОҒАМ ШАРТТАРЫНДАҒЫ ЭТНИКАЛЫҚ БІРЕГЕЙЛІК

EDN INOCIK

М. Ө. Насимов

*Саяси ғылымдарының кандидаты,
қауымдастырылған профессор
Қызылорда «Болашақ» университеті,
Қорқыт Ата атындағы
Қызылорда университеті,
философия магистрі,
Қорқыт Ата атындағы
Қызылорда университеті,
Қызылорда қ., Қазақстан*

Б. Ж. Паридинова

Қызылорда қ., Қазақстан

Summary. The concept of ethnic identity in the conditions of the information society has its own complex problems. We can see that the information society, characterized by the rapid development of technology and wide access to information, has a positive and negative influence on the formation of ethnic identity. In this article, the authors analyze ethnic identity under the conditions of the information society. The article presents several main opinions on the issue, according to the findings of scientists.

Keywords: information society; ethnic identity; social media.

Ақпараттық қоғам шарттарындағы этникалық бірегейлік ұғымының өзіне тән күрделі мәселелері бар. Технологияның қарқынды дамуы және ақпаратқа кең қолжетімділігімен сипатталатын ақпараттық қоғам этникалық бірегейліктің қалыптасуына оң ықпал жасап жатқанын байқауымызға болады. Осы тұжырымға сәйкес мәселеге қатысты бірнеше негізгі пікірлерді білдіруге болады. Цифрлық байланыс мәдени мұраны сақтауға септігін тигізеді [2]. Ақпараттық қоғам этникалық бірегейлігі ортақ азаматтарды біріктіретін желілік қауымдастықтар құруға ықпал етті. Осы цифрлық кеңістік мәдени алмасу, тілді сақтау және ортақ мұраны мәшһүр ету үшін платформа ұсынады.

Жаһандану мен гибриді бірегейлік мәдени бірегейлікке де ықпал жасай бастады [4]. Ақпараттық қоғам жаһандану процестерін күшейткені анық. Бұл өз кезегінде мәдени өзара әрекеттестіктің кеңеюіне әкелді. Қазіргі таңда этникалық бірегейлік географиялық шекаралармен шектелмейді және адамдар түрлі мәдениеттер ықпалын қамтитын гибриді бірегейлікті дамыта алады. Этникалық бірегейлікке цифрлық медианың да ықпалы зор деп ойлаймыз. Өйткені этникалық бірегейлік туралы идеяларды қалыптастыруда цифрлық медиа маңызды рөл атқарады. Фильмдердегі, телешоулардағы және әлеуметтік желілердегі түсіндірмелер

стереотиптерді күшейтіп қана қоймай, түрлі этникалық тәжірибені жақсы түсінуге ықпал жасайды.

Онлайн тіл ресурстары арқылы тілді жаңғыртудың да оң нәтижелері бар деп ойлаймыз [6, р. 349–361]. Бұл ақпараттық қоғамдағы жойылып бара жатқан тілдерді жаңғыртуға жаңа мүмкіндіктер ашуға мүмкіндік беретіні анық. Тілді үйренудің онлайн платформалары, цифрлық сөздіктер және пікір алмасу форумдары лингвистикалық әралуандылықты сақтауға көмектеседі. Бұл тұста цифрлық стереотиптерден сақ болуымыз керектігін айтқымыз келеді. Мұқият басқарылмаған ақпараттық қоғам этникалық топтар туралы стереотиптер мен қате түсініктерді жалғастыруы ықтимал. Өйткені әлеуметтік желілер мен онлайн платформалар кейде жалған ақпарат пен бейтарап әңгімелер тарату алаңына айналады. Дегенмен, әлеуметтік желілердегі жеке бірегейлігін өзін-өзі таныстыру арқылы білдіру маңызды тәжірибе болып табылады. Әлеуметтік желілер платформалары азаматтарға өздерінің этникалық бірегейлігін білдіруге және көрсетуге мүмкіндік беретін таптырмас құрал саналады.

Өкінішке орай, Интернетте киберрасизм мен кемсітушіліктің бар екендігін мойындауымыз қажет [3]. Авторлардың пайымдауынша, киберрасизмді тиімді реттеудің екі негізгі мәселесі бар: нәсілшілдіктің орынсыз көріністерін қалай анықтауға болатындығы туралы келісімнің болмауы; нәсілшілдікті Интернетте таратудың жаңа және бұрын-соңды болмаған тәсілдері. Интернеттегі нәсілшілдікті реттеу түрлі құқықтық салаларда талданғанымен, кешенді бағалау жүзеге аспаған. Сондықтан этникалық және нәсілдік азшылықтар цифрлық кеңістіктегі кемсітушілік, жеккөрушілік және біржақтылыққа тап болуын онлайн-бірегейлік навигациясының қиындықтарын көрсетеді.

Әлеуметтік желілер жасаған төңкеріс барлық салаларға, соның ішінде белсенділікке де әсер етті. Дегенмен, оның зор әлеуетіне күмәнданатын ғалымдар цифрлық белсенділіктің бұрмаланған түрі деп санайды. Сондықтан цифрлық белсенділік пен үгіт-насихаттың этникалық бірегейлікке ықпалы бар деуге негіз бар [1]. Мұны этникалық қауымдастықтардың белсенділік пен үгіт-насихат үшін цифрлық платформаларды пайдалануынан көруімізге болады. Бұл тұста үлкен деректер мен құпиялылық мәселелеріне мән берген жөн деп ойлаймыз. Ақпараттық қоғамда азаматтардың жеке өмірі мен қауіпсіздігіне қатысты үлкен деректерді жинау және пайдалану этикалық алаңдаушылық тудырады. Әсіресе этникалық бірегейлікке қатысты құпия ақпарат таралғанда қоғамдық даму үшін қауіп тудырады. Трансұлттық байланыстардың диаспоралармен өзара әрекеттесудегі орнын да айтқан жөн [5, р. 206–225]. Ақпараттық қоғам диаспоралық қауымдастықтар арасындағы трансұлттық байланыстарды дамытады. Осы себептерге байланысты, этникалық бірегейлік цифрлық байланыс арқылы сақталады және нығайтылады, шашыраңқы халықтар арасында тиесілілік сезімі оянады.

Шын мәнінде, ақпараттық қоғам бір мезгілде этникалық бірегейлікті құруға мүмкіндіктер туындатуымен қатар, қиындықтарды да кеңейтті. Ақпараттық қоғам байланыс, өзін-өзі таныту және мәдениетті сақтау үшін бұрын-соңды болмаған мүмкіндіктер ұсынғанымен, этикалық салдар мен цифрлық технологиялардың бірегейлікті сипаттайтын контенттерді қалыптастыруға бағытталған әрекеттер мұқият қарастыруды талап етеді. Демек, өкілдік мәселелерін шешу, онлайн кемсітушілікпен күрес және оң мәдени көрініс үшін цифрлық платформаларды пайдалану қазіргі цифрлық ландшафттағы этникалық бірегейлікті басқарудың маңызды аспектілері болып табылады.

Қаржыландыру. Берілген мақала «Қазақстанның оңтүстік өңіріндегі этникалық азшылықтардың этникалық бірегейлену үдерістерін кросс-мәдени және аксиологиялық талдау» ғылыми жобасы аясында дайындалып, Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым комитеті қаржыландырды. Грант AP19677146.

Библиографиялық тізім

1. Castillo-Esparcia A., Caro-Castaño L., Almansa-Martínez A. Evolución del activismo digital en los medios sociales: oportunidades y retos // *Profesional de la Información*. – 2023. – № 32(3). – e320303.
2. Clothey R. A., Koku E. F. Oppositional consciousness, cultural preservation, and everyday resistance on the Uyghur Internet // *Asian Ethnicity*. – 2017. – № 18(3). – P. 351–370.
3. Mason G., Czapski N. Regulating cyber-racism // *Melbourne University Law Review*. – 2017. № 41(1). – P. 284–340.
4. Puleri M. *Ukrainian, Russophone, (other) Russian: Hybrid identities and narratives in post-soviet culture and politics*. – Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Warszawa, Wien: Peter Lang, 2020. – 294 p.
5. Triandafyllidou A. *Handbook of migration and globalisation*. – Edward Elgar Publishing Ltd., 2018. – 512 p.
6. Wei L., Hua Z., Simpson J. *The Routledge handbook of applied linguistics. Volume Two*. – Routledge, 2023. – 414 p.

II. THE MANIFESTATION OF THE PECULIARITIES OF THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF COUNTRIES IN THE PROCESS OF FORMING A SINGLE INFORMATION SPACE

ПРОБЛЕМА СОВРЕМЕННОГО МИРА – КОРРУПЦИЯ

EDN LSUHPX

Я. М. Герасименко

Курсант,
ВИАТ ВАМ ТО имени генерала армии
А. В. Хрулёва,
г. Санкт Петербург, Россия

Summary. Corruption (from Latin corruptio – corruption, bribery), a crime consisting in the direct use by an official of the rights granted to him by office for the purpose of personal enrichment. Corruption is also called bribery of officials, their venality. The study of such a phenomenon as corruption, first of all, should be based on the application of the method of historicism. The historical method, in turn, allows us to identify and see the forms of manifestation of corruption of its orientation and, as a result, which in turn can help make assumptions about ways to combat this social phenomenon. It will also help to reasonably and reasonably approach the implementation of tasks to improve administrative and legal means of preventing this phenomenon in the public service system.

Keywords: corruption; prevention; Urukagin; Gaius Julius Caesar; responsible posts; Ivan III; the heyday of corruption; state structure; social phenomenon; anti-corruption measures.

---

*«Чем больше на этом кресле кож,
тем мягче на нем сидится»*

Коррупция (от лат. corruptio – порча, подкуп), преступление, заключающееся в прямом использовании должностным лицом прав, предоставленных ему по должности, в целях личного обогащения. Коррупцией называют также подкуп должностных лиц, их продажность.

Если исследовать направления развития современного общества, то можно отметить что современные правовые принципы и догмы были предопределены правовым прошлым. Именно поэтому на наш взгляд при исследовании такого феномена, как коррупция, прежде всего, стоит опираться на применение метода историзма. Исторический метод в свою очередь позволяет нам определить и увидеть формы проявления коррупции ее направленности и, результат – что в свою очередь может помочь сделать предположения о способах борьбы с данным социальным явлением. А так же поможет обоснованно и аргументированно подойти к реализации задач по совершенствованию административно-правовых средств предупреждения данного явления в системе государственной службы.

При изучении расшифрованных текстов клинописей древнего Вавилона имеется самое первое упоминание о коррупции. Шумерский царь Урукагин вошел в историю как первый борец с коррупцией. Уже при его правлении судьи и чиновники вымогали незаслуженные вознаграждения. Урукагин провел реформу государственного управления задачей которой являлось пресечение всяких злоупотреблений царской администрации, судей. Данной реформой он уменьшил и упорядочил плату за проведение обрядов, а так же ввел суровые наказания за мздоимство чиновников [1].

С подобного рода проблемами так же сталкивались и правители Древнего Египта. Людям, которых уличили во взяточничестве, отрезали нос и ссылали на каторгу. А вот за подделку документов, которую косвенно тоже можно отнести к коррупции, карали отсечением руки.

Как социальное явление, коррупция известна еще с глубокой древности. Опираясь на историко-правовые исследования можно прийти к заключению, что коррупция имела место быть уже в древних цивилизациях, о чем мы можем найти подтверждение, основываясь на результатах исследований многочисленных памятников канувших в лету эпох.

Документальные подтверждения фактов коррупции, обнародованные в процессе археологических исследований, констатируют факты массового проявления данного социального явления в Иерусалиме в период после вавилонского пленения евреев в 597–538 гг. до Рождества Христова.

При документальном изучении государственного строя Римской империи можно отметить, что при таком разветвленном бюрократическим аппаратом, который, имел место быть, мы наблюдаем расцвет коррупции. О государственных чиновниках говорили: «Он приехал бедным в богатую провинцию, а уехал богатым из бедной провинции». В это время в римском праве и появился термин «*congumpire*», о котором шла речь выше. О взятках имевших место в древнем Риме можно найти упоминание на 12 таблицах датируемых V в. до н. э.). Позже Гай Юлий Цезарь добился сурового наказания за подкуп и подарки должностным лицам. К примеру, во время правления Цезаря наместникам было запрещено принимать золотые венки от подвластных городов. Так же известен тот факт, что обнаружив надпись «Полубог» на воздвигнутой в его честь статуе, которая была воздвигнута сенатом, Цезарь приказал статую убрать. Но, не смотря на все принимаемые меры в Древнем Риме подкуп избирателей, был настолько обыденным, что римские граждане в итоге стали рассматривать ими получаемые суммы как обоснованно законное вознаграждение.

В соответствии, с расширением границ Великой Империи лица, которые, в свою очередь занимали высокие должности и которые, были назначены, на ответственные посты имели возможность в нужный момент оплатить крупные долги, сделанные в ходе предвыборных кампаний. Наиболее перспективными, с их точки зрения, политиками, благодаря чему они сами получали неограниченные возможности для своего личного обогащения. Далее, при неконтролируемом росте бюрократического аппарата

в Поздней империи должности и занимаемые посты стали рассматриваться как особая часть собственности, которую в свою очередь можно было использовать в своих интересах.

Для современной России коррупция не представляет собой, что-то новое и не изведенное, скорее наоборот – коррупция как явление имела место быть на каждом этапе становления, как России, так и Руси. «Бить кнутом при большом скоплении людей, а в некоторых случаях увольнять с должности и ссылат в окраинные города на любую службу предусматривало за коррупционную деятельность Соборное уложение 1649 года – свод законов Русского царства, принятый Земским собором в 1649 году и действовавший почти 200 лет. Вышеперечисленные наказания применялись к тем, кто не внес в специальную книгу, какую оплату нужно взять с определенного судебного дела, и воспользовался неучтенными материальными благами в своих целях»

Так же стоит отметить тот факт, что мздоимство – как социальное явление находит первое упоминание уже в русских летописях XIII в. Самое же первое ограничение коррупционной деятельности на законодательном уровне в России было осуществлено во времена царствования Ивана III. Его внук, продолжил борьбу с коррупцией и пошел дальше, Иван IV (Грозный) впервые ввёл смертную казнь в качестве наказания за чрезмерность во взятках. На Руси, а также в странах Востока и Западной Европы виновных сжигали заживо, топили, вешали на дыбу и четвертовали. А китайский император предпочитал за коррупцию варить преступников в кипящем масле [2].

Но наиболее сильный расцвет коррупции был зафиксирован во время правления в России – Петра I, но так же стоит отметить, что наряду с этим Петр I вел активную борьбу против коррупции. Наиболее ярко это можно продемонстрировать следующим примером: «после многолетнего следствия был изобличен в коррупции и повешен сибирский губернатор Гагарин. Буквально через три года четвертовали за взяточничество обер-фискала Нестерова – того, кто изобличил Гагарина».

Также стоит отметить и тот факт, что на протяжении всего царствования династии Романовых коррупция являлась немалой статьей дохода и мелких государственных служащих, и сановников. К примеру: елизаветинский канцлер Бестужев-Рюмин получал жалование за службу Российской империи 7 тысяч рублей в год, а за услуги британской короне (в качестве «агента влияния») – 12 тысяч рублей.

Еще коррупция в Российской империи была тесно связана с фаворитизмом. Историками обнародованы многочисленные эпизоды коррупционной деятельности фаворита Петра I князя Александра Меншикова, за что последний не раз наказывался царем.

Из последних предреволюционных эпизодов помимо Г. Распутина имеет смысл упомянуть балерину Кшесинскую и великого князя Алексея

Михайловича, которые на пару за огромные взятки помогали фабрикантам получать военные заказы во время первой мировой войны.

С переменной формой правления и государственного устройства в октябре 1917 г. коррупцию как явление устранить не смогли, и результатом явилась острая необходимость поиск и применения новых мер борьбы с данным общественным явлением. Декретом СНК РСФСР «О взяточничестве» от 8 мая 1918 г. предусматривалась уголовная ответственность за взяточничество (лишение свободы на срок не менее 5 лет, соединенный с принудительными работами на тот же срок). В дальнейшем ответственность за взяточничество устанавливалась Уголовным кодексом РСФСР 1922 г., 1926 г., 1960 г. В этих законах регламентировалась ответственность за получение взятки, дачу взятки, посредничество во взяточничестве и провокацию взятки [3].

Стоит отметить, что и в современном обществе данный социальный феномен занимает свою нишу на всех ступенях развития. Как бы тривиально не звучало, но в современном мире коррупция достигла апогея своего развития и процветания. Не смотря на принимаемые государством меры, коррупция все более глубоко проникает в умы и сознание людей. И если раньше данный социальный феномен сравнивали с болезнью общества и старались скрыть, не вынося на всеобщее обозрение, то сейчас нет – все идет на показ. Но самой интересное, это то, что коррупцию современные власть держащие люди и чиновники различных уровней ставят коррупционные проявления, чуть ли не в ранг закона, тем самым провоцируя развитие болезненного общественного сознания.

Не смотря на то, что 8 марта 2006 г. Российская Федерация ратифицировала Конвенцию. Документ обязывает подписавшие его государства (ныне 140 стран) объявить уголовным преступлением взятки, хищение бюджетных средств и отмывание коррупционных доходов. Согласно одному из положений Конвенции, необходимо возвращать средства в ту страну, откуда они поступили в результате коррупции. Конвенция должна стать важным инструментом международного права для противодействия коррупции, «наносщей ущерб развитию стран и представляющей угрозу демократии и режиму правового государства», коррупционные составляющие можно отследить практически в любой сфере современной России: будь то образование, медицина, военная служба и т.д. [4]

Обращаясь к статистике можно выделить наиболее коррумпированные области: образование, медицина, органы исполнительной власти. По данным Генеральной прокуратуры РФ, преподаватели наряду с полицейскими и сотрудниками уголовно-исполнительной системы чаще всего попадают на мелком взяточничестве. Чаще всего вузовские преподаватели-взяточники пытаются нагреть руки на сдаче зачетов и экзаменов. Опросы студентов показывают, что около 30 % учащихся слышали о коррупции в своем вузе. А около 12 % сами давали педагогу на лапу – за положительную оценку за экзамен или курсовую [5].

В вузах при защите диссертации педагоги требуют со студентов определенную сумму за якобы «помощь» при сдаче диссертации, а так же для нахождения «нужных» экспертов, причем всю диссертацию студент готовит сам, уже как говорится, без какого либо стороннего вмешательства. Причем данные суммы заслуженные профессора и доценты озвучивают, совершенно не стесняясь и не боясь, что их кто-то привлечет к какой либо ответственности. В противном же случае, если студент отказывается платить то тут уж и начинается «хождение по мукам» то слово замените, то времени нет прочитать вашу работу, то шрифт не такой, то бумага не того цвета.

Образование, на мой взгляд, является одной из наиболее важных фундаментальных областей социума. Ведь именно это отрасль отвечает за весь социум в целом. За его развитие, и становление; за достижения и провалы. Именно образование является фундаментом становления как отдельно взятой личности, так и всего общества в целом. Многочисленные подтвержденные факты покупки и продажи фиктивных дипломов об образовании. «Проплаченные» экзамены и зачеты. И как результат – «Высококвалифицированные» специалисты, выходящие в различные отрасли социума. Конечно, данная сумма идет не только преподавателю, но и зав. кафедрой. Студенты, как правило, вынуждены платить, что бы успешно защитить диплом.

Другой факт коррупции – это когда преподаватель, дав студентам контрольную работу по определено теме, предлагают через старосту группы выкупить ответы на контрольную работу, если же группа отказывается, то соответственно контрольная провалена. Это лишь единичные примеры.

Во многих вузах данная практика давно уже вошла в норму. Как показывает практика, таких педагогов и выявляют следственные отделы, проводят по ним расследования и разбирательства. Против многих, из попавших в поле зрения оперативные службы МВД и ФСБ возбуждаются уголовные дела, которые в свою очередь заканчиваются реальными сроками лишения свободы. Досадно осознавать и тот факт, что выпускники с «нарисованными оценками» – не имея достаточного багажа знаний – такие «специалисты» выходят «в свет» они идут на производство, в образование, в медицину и т.д.

Конечно можно долго дискутировать по данному поводу, пытаюсь оправдать того или иного человека. Но, увы, ни что не может их оправдать. Печально смотреть как врач, с купленным дипломом и приплаченным образованием надев белый халат, пытается «лечить». Результат такого лечения, увы, печален... Так же, в медицинской отрасли существует и коррупционная практика «покровительства». Суть данной практики состоит в том, что пользуясь служебным положением и с целью личного обогащения в должностные лица пользуясь своим служебным положением дают указания подчиненным передавать часть денежных средств, начисленных им в

качестве зарплаты и других дополнительных выплат на личные счета начальствующего состава медицинских организаций.

Или подкупной судья, который за деньги оправдывает насильников и убийц... результат тот же!

Преступления людей обличенных властью, имеющих связь с политической сферой, особенно страшны, потому что страна им доверяет. И с этим надо бороться стала лучше и честнее.

Конечно, не стоит упускать из виду тот момент, когда под эгидой государственных деятелей высшего ранга проводятся показательные антикоррупционные мероприятия. Но смотрятся всё, данные мероприятия «на мой взгляд» выглядят довольно глупо и нелепо, т.к. искоренение такого социального явления требует более решительных и твердых мер, нежели тех, которые применяются сейчас. Наиболее яркими и действенными примером, на мой взгляд, является антикоррупционная политика, проводимая в КНР; примерами борьбы с коррупцией из истории являются массовые расстрелы коррумпированных чиновников в КНР.

В Китае разрыв между бедными и богатыми просто огромен. Власти активно борются с коррупцией, за некоторые преступные деяния (например, воровство особо крупных сумм из государственной казны) предусматривается смертная казнь. Дел о коррупции становится все больше, следовательно, система работает, она улучшает жизнь рядового гражданина, уменьшает социальное неравенство, мешает воровать у людей. И это главное!

Я не призываю никого убивать, потому что я против насилия, как такового.

Это негуманно, а процесс судопроизводства в некоторой степени не объективен и может давать сбой. Человеческие права и человеческая жизнь, несравненно, самая большая ценность. Но стоит задуматься, что еще может сделать государство, и что еще можем сделать мы, чтобы в России снизился уровень коррумпированных людей, в частности чиновников и того беспредела, что они устраивают используя свою власть!!! Макс Вебер в своей работе установил определённые критерии не подкупного чиновника:

- имеет специальное образование и высокую квалификацию;
- обладает профессиональной компетентностью;
- обладает высокоразвитой сословной честью, гарантирующей безупречность;
- является посредником между интересами государства и общества;
- ссылается в своих действиях на предписания и законы;
- не зависим от своего начальника;
- его заработная плата дает ему уверенность в завтрашнем дне [6].

К большому сожалению, не все власть держащие люди соответствуют и половине предьявляемых Вебером критериев.

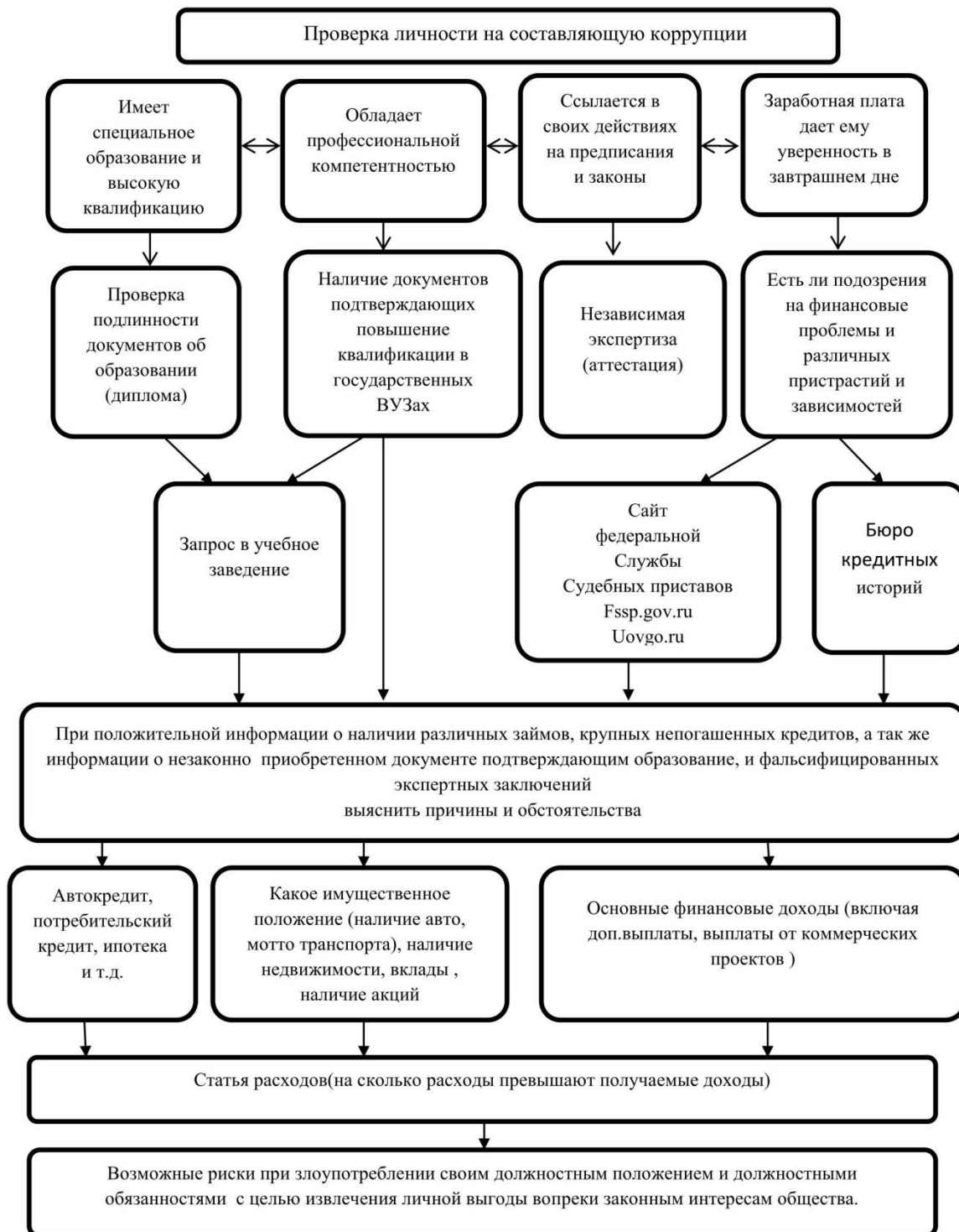
Мы остановились лишь на минимальном проявлении коррупции, на самом же деле, если углубиться в данную проблему более глубоко – то мы с ужасом можем представить, что нас ожидает в недалеком будущем. Сказать то это будет рабовладельческий строй – не сказать ничего. Если не остановить коррупцию во всех ее проявлениях, и не пытаться искоренять ее в самом ее зачатке при выявлении, то мы получим больное, скудоумное, безпринципное общество. И на наш взгляд коррупция – это то социальное явление, которое ведет не только к расколу и распаду общественного строя, но и к «краху» всей России в целом. Так как с процветанием и укоренением коррупции на первое место выходят деньги, а вот нравственная и духовная составляющие необходимые для развития и процветания общества искореняются. Безнравственность и беззаконие являются нормой коррумпированного общества.

В Приложении 1 мы представляем для апробации схему выявления коррумпированных лиц. Данная схема универсальна и может применяться в любой отрасли.

*Кто способен извлекать
корысть из общественных дел,
способен и на окрадывание могил.
Плутарх*

Библиографический список

1. <https://history.wikireading.ru/153056>
2. <https://poznayka.org/s20766t2.html>
3. <http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/DEKRET/18-05-08.htm>
4. <http://www.kremlin.ru/acts/bank/23543>
5. <https://www.mk.ru/social/2021/03/10/pedagogi-vyshli-v-lidery-po-obemam-korrupcii-100-tysyach-za-ekzamen.html>
6. https://zdrav.expert/index.php/Статья:Взятки_и_другие_преступления_в_медицине#.
7. <https://www.turboreferat.ru/organization-theory/teoriya-racionalnoj-bjurokratii-mvebera/21989-110035-page1.html>
8. https://spravochnick.ru/pravo_i_yurisprudenciya/sobornoe_ulozhenie_1649_goda_ego_pri_nyatie/

III. INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AND THEIR APPLICATION IN THE SOCIO-CULTURAL LIFE OF SOCIETY

БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ АҚПАРАТТЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ МӘНІ МЕН МАЗМҰНЫ EDN NUNGLN

А. А. Садвақасова
Г. Ж. Омарова

*Магистрант, Аға оқытушы,
PhD доктор,
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті,
Алматы, Қазақстан*

Summary. The article examines the meaning and content of forming information competence of primary school students. The concept of information competence is explained. The importance of students' work with sources is emphasized in language classes.

Keywords: elementary school student; information competence; work with sources; information activity; updated education.

Білім беру үдерісінде қалыптасатын негізгі құзыреттерге ақпараттық құзіреттіліктер жатады, яғни оқу пәндері мен білім беру салаларындағы, сондай-ақ қоршаған дүниедегі ақпаратқа қатысты әрекет дағдылары (Хуторской 2005).

Қазіргі педагогика ғылымында «ақпараттық құзіреттілік» ұғымы әр жақты түсіндіріледі. Жалпы мағынада жеке тұлғаның ақпараттық құзыреттілігі деп ауызша және жазбаша ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, ақпаратты өз бетінше іздеу, таңдау, талдау, жүйелеу, ұсыну және беру қабілеті түсініледі. Ақпараттық құзыреттілікті әртүрлі тәсілдермен құрылымдай отырып, зерттеушілер осы құзыреттің құрамдас бөліктері ретінде мыналарды анықтайды:

- 1) адамның ақпаратпен әрекет етуге мотивациясының болуы;
- 2) ақпараттық әрекетке жеке тұлғаның құндылық бағдарларының болуы;
- 3) ақпарат, ақпараттық қызмет және ақпарат көздері туралы білімдер жүйесі;
- 4) ақпаратпен әрекет ету дағдылары мен әдістерінің жиынтығы;
- 5) ақпараттық қызмет нәтижелерін бағалау, өзінің ақпараттық іс-әрекетіне рефлексия жасау қабілеті;
- 6) тәжірибе – жеке тұлғаның қажеттіліктерін қанағаттандыру және практикалық мәселелерді шешу (мінез-құлық) үшін ақпаратпен жұмыс істеудің әдіс-тәсілдері, үйренген жеке әрекеттерін біртұтас бүтінге біріктіру).

Ақпараттық құзіреттіліктің негізі – кез келген ақпараттық объектілермен жұмыс істеуге дайын болу және оны игерілген әдістер мен тәсілдерді пайдалана отырып, өз бетінше жүзеге асыру мүмкіндігі. Оқу әрекеті әртүрлі формада берілетін ақпаратпен жұмыссыз мүмкін емес. Оқу үдерісінде меңгерілетін білім – іздеп тауып, сығымдап, өңдеп, түсіндіріп, сақтап, пайдаланатын ақпарат. Осылайша, ақпараттық әрекет әмбебап ақпараттық оқу әрекеті түрінде нақты пәндік саланы оқушының меңгеруі арқылы жүзеге асырылады [1].

Бастауыш сынып оқушысы меңгеруі тиіс дереккөздермен жұмыс кешенін анықтауда, Т. Е. Соколованың көрсеткен ақпараттық әрекет құрылымын негізге аламыз. Оқу тапсырмасын қабылдау кезеңі үшін ақпараттық сұранысты түсіну, оқшаулау, нақтылау, ақпарат көзін таңдап, оның нақты ақпараттық сұранысқа жарамдылығын бағалау. Ақпаратты іздеу кезеңінде оқушы кез-келген қолжетімді дереккөздерімен тиімді жұмыс істей білуі керек: бақылауды бірізді және дұрыс жүргізу, тиімді әдістер арқылы іздеу ауқымын тарылта отырып мәтінді ақпаратпен жұмыс істеу. Бұл жерде тыңдалым немесе оқылым іске асады. Ақпаратты өңдеу кезеңінде ең негізгілерін бөліп алу, оқу тапсырмалары бойынша көлемін өзгертіп, құрастыру біліктері қолданылады. Ақпаратты сақтау кезеңінде қысқа немесе ұзақ мерзімге арналған ақпаратты кодтау әдісін таңдағанда, оқушы өзінің есте сақтау ерекшелігін саналы және дұрыс пайдалануы тиіс. Енді оқылымнан басқа айтылым мен жазылым да іске қосылады. Зерттеуші ақпаратты тасымалдаушыдан осындай арнайы біліктерді қолдануды талап етеді [2].

Бүгінгі жаңартылған білім беру бағдарламасы бойынша қазақ тілі пәнінің берілу жайы да өзгеше. Бағдарлама оқушының төрт тілдік дағдысын: тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым жетілдіруге бағытталған. «Қазақ тілі» пәнінің бағдарламасында оқылым дағдысы бойынша түрлі дереккөздерден қажетті ақпаратты алу бөлімшесінде «иллюстрациялық материалдар, анықтамалықтар, сөздік, энциклопедиялардан берілген сұраққа жауап болатын ақпаратты табу» оқу мақсаты беріліп және ол әр сынып бойынша күрделеніп отырады [3].

Бастауыш білімнің мемлекеттік стандартының өзгертілген жаңа нұсқасында алуан түрлі дереккөздерден қажетті ақпаратты табу білім алушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар қатарында қойылғандықтан, енді ғана осы жұмысқа көңіл бөлініп отыр. Жаңартылған білім мазмұнын меңгеруде тұлғалық, пәндік нәтижелерді қамтамасыз етудегі дереккөздермен жұмыстың рөлі бастауыш сыныпта оқушылардың ақпараттық құзыреттілігін қалыптастырудың қажеттілігін негіздейді.

Библиографиялық тізім

1. Зайченко Т.П. Информационная культура как психолого-педагогический фактор развития универсальных учебных действий школьников // Известия РГПУ им. А. И. Герцена. – 2013. – № 155. – С. 102–109.

2. Соколова Т.Е. Информационная культура младшего школьника как педагогическая проблема: Учебно-методическое пособие. – 2-е изд. – Самара: Изд-во «Учебная литература»: Изд.дом «Федоров», 2008. – 32 с.
3. Бастауыш білім беру деңгейінің 2-4 сыныптарына арналған «Қазақ тілі» пәнінен үлгілік бағдарламасы (оқыту қазақ тілінде). – Астана, 2018.

БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ АҚПАРАТТЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА ҚАТЫСТЫ ТҮЙІНДІ ҰҒЫМДАР

EDN YSEMFM

Н. Т. Сартаева

*PhD доктор,
Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университеті,
Алматы, Қазақстан*

Summary. The article discusses the key concepts of developing information literacy for primary school students. The concepts of information literacy and information resource are explained. The complexities of the information environment are also indicated.

Keywords: information, information literacy; primary school student; resource; information environment.

Қазіргі қоғамдағы күн сайынғы болып жатқан өзгерістер аясында әрбір адам мол ақпараттар легіне ие болуда. Осы орайда ақпараттардың ақиқаттығына, дәлдігіне, шынайылығына көз жеткізу үшін ақпараттық тұрғыда сауатты болуының маңызы зор. Бұл міндет ерте жастан бастап қалыптастырылуы да заман талабынан туындаған қажеттілік деп айтуға болады. Осы міндеттердің бірі – бастауыш сынып оқушыларының ақпараттық сауаттылығын қалыптастыру. Бастауыш мектептегі ақпараттық сауаттылық – өздігінше ақпаратпен жұмыс жасай алу білігінің болуы. Мұндай біліктер оқу сабақтарында, факультативте, үйірмелерде қалыптасады және ақпарат іздеу, өңдеу, ұйымдастыруды болжайтын үй тапсырмасын орындау барысында қолданылады. Ақпараттық сауаттылыққа қатысты түйінді ұғымдарды қарастырайық.

Ақпараттық сауаттылықты қалыптастыру үшін, бастауыш сыныпта білім беру үдерісін ақпараттандыру керектігі мәлім. Ал ақпараттандыру дегеніміздің өзі – қазіргі қоғамды басқару мақсатында жүзеге асырылуы тиіс іргелі іс-шаралар жүйесі. Ол іс-шаралардың және құрал-жабдықтардың барлығы бір орталық нүктеден таратылуы тиіс болады. Сондықтан осы мақсатқа қажетті ақпараттық-білім беру ортасы – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негізінде білім беру әрекетін жүзеге асыру үшін қажет жағдайды қамтамасыз етуші құралдар мен ресурстар жүйесі де ақпараттандырудың маңызды компоненті екендігі айқындалады.

Ақпараттық ресурстар – жүйелі түрде жинақталған, жүйелілікпен қолданушыға қызмет етіп, оның білімі мен білігін дамытатын, сапалы құралға айналуы үшін, қолданушының «ақпараттық мәдениетін» қалыптастыру қажеттілігі де туындайды. «Ақпараттық мәдениет» ұғымы, көбіне, компьютерлік техниканы қолданғанда айтылады. Ақпараттық мәдениетті ақпаратпен жүйелі жұмыс істей білу және оны іздеп табу, өңдеу, тасымалдау үшін жаңа компьютерлік ақпараттық технологияларды, техникалық құралдарды, әдістерді пайдалана білудеп тану да, біздіңше, өте дұрыс [1]. Сонымен қатар, басқа ғалымдардың ақпараттық мәдениетті түрлі ақпарат көздерімен жұмыс жасай білу деген пікірлерін де, соған қоса тағы бір топ ғалымдардың ақпараттық мәдениетті – ойлау мәдениеті, таным мәдениеті деп есептеуін де қабылдаймыз.

Бастауыш сынып оқушыларының ақпараттық ортамен өзара әрекетіндегі ең басты қиындықтарын атап көрсетуге болады. Олар: ақпаратты ажырата білмеу (ақпаратты түсінбеу, мәнін ұғынуға қызықпау, бейғамдық); ақпараттың оқушыға шамадан тыс жүктелуі (оқушының жасына, шамасына сай келмеуі, шектен тыс көлемде болуы); ақпараттық қауіпсіздіктің болмауы (ақпараттың тұтастығын, қолжетімділігін сақтамау, құпиялылықтың болмауы); ақпараттық қараусыздық (оқушыға қажет ақпараттың бақылауда болмауы) [2]. Бастауыш сынып оқушыларының ақпараттық өніммен жұмыс жасауы, көбінесе, ересектер тарапынан назардан тыс қалып жатады. Ең алдымен айтып кетуге болатын тұсы – мұғалімдер бұқаралық ақпарат құралдарын бастауыш сынып оқушылары үшін жағымсыз әсер етеді деп қабылдайтындығы. Бұл, кей жағдайда, мұғалімдердің өздерінің ақпараттық кеңістікке бағдарлануының әлсіздігі себебінен де орын алады. Сонымен қоса, ересектердің, тіпті бірқатар мұғалімдердің де пікірінше, балаларды ақпараттық қараусыздықтан құтқарудың бірден-бір жолы – бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмысын шектеу. Шындығында бұл дұрыс емес, себебі қазіргі даму кезеңінде әлемдік білім беру үдерістері арқылы ақпараттық үдерістер орын алып жатыр. Яғни, бүгінгі таңдағы тағы маңызды бір мәселе – бастауыш сынып оқушыларының ақпараттық талғамын қалыптастыру және мейірім, ұят, толеранттылық тағы басқа жалпы адамгершілік нормалар мен құндылықтар жүйесіне енетін ақпараттық қажеттіліктерді дамыту. Бұл мәселенің маңыздылығы бастауыш сынып оқушыларының ақпараттық технологиямен жұмыс жасауын қалыптастыру мәселесінен еш кем тұрмайтынын да атап кетуіміз керек.

Демек, бастауыш сынып оқушыларының ақпараттық сауаттылығын қалыптастыру үшін ақпараттық орта құрып, ақпараттық ресурстармен қамтамасыз ете отырып, ақпараттық мәдениеті мен талғамын қалыптастыруымыз қажет. Ол үшін мектеп-ата-ана-қоғам бірлескен әрекеті аса маңызды.

Библиографиялық тізім

1. Кеңесбаев С. М., Сартаева Н. Т. Бастауыш сынып оқушыларының ақпаратпен жұмыс жасау біліктілігін қалыптастыру жолдары // «7th International conference on Eurasian scientific development» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары. – Австрия: Венгрия, 2015. – (30 қараша). – Б. 93–96.
2. Исаев Г. Н. Информационные технологии: учебное пособие. – М.: Омега-Л., 2012. – 464 с.

IV. INFORMATIZATION AND FEATURES OF THE DIALOGUE OF CULTURES DEVELOPMENT

МӘДЕНИЕТТЕР ДИАЛОГЫНДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ ДАМУ

EDN ZSBZDZ

М. Ө. Насимов

*Саяси ғылымдарының кандидаты,
қауымдастырылған профессор,
Қызылорда «Болашақ» университеті,
Қорқыт Ата атындағы
Қызылорда университеті,
педагогика ғылымдарының кандидаты,
Қызылорда «Болашақ» университеті,
Қызылорда қ., Қазақстан*

Ә. С. Боранбаев

*педагогика ғылымдарының кандидаты,
Қызылорда «Болашақ» университеті,
Қызылорда қ., Қазақстан*

Summary. Innovation values represent a set of principles and beliefs that prioritize and promote creativity, originality, and the search for new ideas and solutions. These values recognize the importance of innovation in various aspects of human endeavor, including technology, science, business, and social progress. This article deals with the development of innovative values in the dialogue between cultures. The authors of the article identify five directions that contribute to the development of innovative values in the dialogue of cultures.

Keywords: innovation; innovative values; members of society.

Түбегейлі саяси, әлеуметтік, экономикалық және мәдени өзгерістер инновациялық құндылықтарды дамытуға қуатты ынталандыру болды. Көптеген ғалымдар еңбектерінде дәстүрлі және инновациялық құндылықтарға назар аударылып, мәселенің іргелі және қолданбалы негіздерін анықтау басымдыққа ие болды. Құндылықтардың қалыптасуының эволюциялық процесі гуманистік пікірлерді негіздеуден басталып, әлеуметтік түсініктерді байыту арқылы мәдени тұжырымдамаларды бекітеді. Дегенмен, ғалымдардың аксиологиялық зерттеулері қазіргі заман сұранысына сай нәтижелерді бермей отыр. Қоғамның жоғары мұраттарға ұмтылысы құндылықтар шеңберіндегі әрекеттерді қалыптастыру процесімен байланысты. Бұл көбінесе қоғам мүшелері қалыптастырған құндылықтар жүйесінде көрініс табады. Зерттеу нысаны мен пәніндегі негізгі мәселелер басты назарымызда болғандықтан, қоғам мүшелері іс-әрекетінің ерекшеліктері, тұлғалық қасиеттері ғалымдар еңбектеріндегі құндылық басымдықтарын талдауға мүмкіндік беріп қана қоймай, дәстүрлі және инновациялық құндылықтарға бағдарланған әрекеттерді айқындайды. Осылайша, қоғам мүшелерінің құндылықтары негіздерін құру барысында бағалау өзегін құрайтын дәстүрлі құндылықтар мен заман талабына сай үндесетін инновациялық құндылықтар қалыптасты деп ойлаймыз [1, 105 б.].

Мәдениеттер диалогындағы инновациялық құндылықтарды дамыту түрлі мәдени топтар арасындағы идеялар мен тәжірибе алмасуды қамтиды. Мәдениеттер арасындағы диалог инновациялық құндылықтарды дамытуда келесі бағыттар бойынша үлес қоса алады:

1. Мәдени әралуандылық инновацияның көзі болып табылады [2, р. 209–223]. Мәдениеттер диалогында түрлі мәдени дәстүрлер ойлаудың және мәселені шешудің ерекше тәсілдерін туындатады. Осы мәдениетаралық байланыс түрлі тәжірибелер, білім жүйелері мен басымдықтарға негізделген инновациялық идеяларды жасай алады.

2. Түрлі әдіс-тәсілдерді қолдана отырып оқыту адамзат әрекетін дамытуға ықпал жасайды [4]. Бұл озық тәжірибелерді енгізумен байланысты. Мәдени диалог қоғамға бір-бірінің жетістіктері мен қиындықтарынан сабақ алуға мүмкіндік береді. Түрлі мәдениеттердің озық тәжірибелерін қабылдау арқылы қауымдастықтар басқару, технология және әлеуметтік жүйелер секілді салаларда жаңалықтарды енгізе алады.

3. Мәдени кәсіпкерлік өнерде және бизнестегі инновацияларды ілгерілетеді [6]. Мәдени диалог жеке адамдар мен қауымдастықтар өздерінің мәдени құндылықтарын инновациялық өнімдер мен қызметтерді жасау үшін пайдаланатын мәдени кәсіпкерлікті дамытады. Бұл өнердің бірегей түрлерін, мәдени туризмді және шығармашылық индустрияны дамытуға ықпал жасайды.

4. Тілдік және коммуникациялық инновациялар көптілді және мәдениетаралық коммуникацияның белгісі болып табылады [5]. Мәдениеттер диалогында тілдер мен мәдени контексттер арасындағы тиімді қарым-қатынас қажет. Бұл қажеттілік тілдік технологияларда, аударма қызметтерінде және мәдениетаралық коммуникация құралдарында инновацияларға түрткі бола алады.

5. Ғылыми-зерттеу мен әзірлемелер дайындаудың ғаламдық саласындағы ынтымақтастық ғылыми-техникалық жетістіктерге әкеледі [3]. Диалогқа қатысатын мәдениеттер ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жобалар бойынша ынтымақтасады. Осы жаһандық ынтымақтастық жаһандық мәселелерге инновациялық шешімдерді ынталандыру арқылы ғылыми-техникалық прогресті ілгерілетеді.

Әрине, бір мақала шеңберінде мәдениеттер арасындағы диалогтың инновациялық құндылықтарды дамытудағы барлық үлестерін атау мүмкін емес. Инновациялық құндылықтар жылдам технологиялық прогресс, жаһандық өзара байланыс және күрделі сынақтармен сипатталатын әлемде өте маңызды деп ойлаймыз. Аталмыш құндылықтарды қабылдау үздіксіз жетілдіру мәдениетін, тұрақтылық пен болашақта тиімді бағдарлану және қалыптастыру қабілетін дамытады.

Жоғарыда айтылған пікірлерге сәйкес, инновациялық құндылықтарды түсіну барлық азаматтар үшін бірдей емес, олардың қабылдауы уақыт өте келе жаңа идеялар мен тәжірибелердің ықпалынан өзгереді. Қоғамдық білім беру, хабардар ету науқандары және

қауымдастықтың араласуы инновацияны бағалайтын және түсінетін мәдениетті дамытуға көмектеседі.

Қорытындылай келе, мәдениеттер арасындағы диалог түрлі мәдени ландшафттар бойынша ынтымақтастыққа, білім алуға және идеялар алмасуға ықпал ететін инновациялық құндылықтарды дамытудың динамикалық платформасы ретінде қызмет етеді. Осы бай өзара іс-қимыл адамзаттың ұжымдық даналығынан қуат алатын жаһандық инновациялар мәдениетін дамытады.

Қаржыландыру. Берілген мақала «Қазақстанның оңтүстік өңірлеріндегі дәстүрлі және инновациялық құндылықтар үдерістерін мәдени талдау» ғылыми жобасы аясында дайындалып, Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым комитеті қаржыландырды. Грант AP19577138.

Библиографиялық тізім

1. Паридинова Б. Ж., Әбікенов Ж. О. Жаһандану шарттарында туындаған өзгерістер динамикасындағы дәстүрлі және инновациялық құндылықтар // ҚазҰУ хабаршысы. Философия, саясаттану және мәдениеттану сериясы. – 2023. – № 3 (85). – 97–107 бб.
2. Al-Nakim L., Jin C. Innovation in business and enterprise: Technologies and frameworks. – IGI Global, 2010. – 374 p.
3. Al-Youbi A., Zahed, A. H. M., Tierney, W. G. Successful global collaborations in higher education institutions. – Cham: Springer Nature, 2020. – 93 p.
4. Peter B. Beyond human acting to post-human acting towards a new theory of attachment and detachment. – Nova Science Publishers, Inc., 2020. – 915 p.
5. Snyder I. Silicon literacies: Communication, innovation and education in the electronic age. – Routledge, 2002. – 208 p.
6. Wlodarczyk S. Copyright law: Lies, distortions, and the market economy // Journal of International Business and Economics. – 2015. – № 15(1). – P. 59–75.

**ПЛАН МЕЖДУНАРОДНЫХ КОНФЕРЕНЦИЙ,
ПРОВОДИМЫХ НА БАЗЕ
НАУЧНО-ИЗДАТЕЛЬСКОГО ЦЕНТРА «СОЦИОСФЕРА» В 2024 ГОДУ**

Дата	Название
15–16 января 2024 г.	Информатизация общества: социально-экономические, социокультурные и международные аспекты
17–18 января 2024 г.	Развитие творческого потенциала личности и общества
25–26 января 2024 г.	Региональные социогуманитарные исследования: история и современность
5–6 февраля 2024 г.	Актуальные социально-экономические проблемы развития трудовых отношений
15–16 февраля 2024 г.	Психология XXI века: теория, практика, перспективы
16–17 февраля 2024 г.	Общество, культура, личность в современном мире
20–21 февраля 2024 г.	Инновации и современные педагогические технологии в системе образования
5 марта 2024 г.	Вопросы науки в современном мире
15–16 марта 2024 г.	Социально-экономическое развитие и качество жизни: история и современность
25–26 марта 2024 г.	Актуальные вопросы теории и практики филологических исследований
29–30 марта 2024 г.	Развитие личности: психологические основы и социальные условия
5–6 апреля 2024 г.	Народы Евразии: история, культура и проблемы взаимодействия
10–11 апреля 2024 г.	Проблемы и перспективы развития профессионального образования в XXI веке
15–16 апреля 2024 г.	Информационно-коммуникационное пространство и человек
25–26 апреля 2024 г.	Детство, отрочество и юность в контексте научного знания
28–29 апреля 2024 г.	Культура, цивилизация, общество: парадигмы исследования и тенденции взаимодействия
15–16 мая 2024 г.	Психолого-педагогические проблемы личности и социального взаимодействия
25–26 мая 2024 г.	Инновационные процессы в экономической, социальной и духовной сферах жизни общества
3 июня 2024 г.	Вопросы науки в современном мире
9–10 сентября 2024 г.	Проблемы современного образования
15–16 сентября 2024 г.	Новые подходы в экономике и управлении
20–21 сентября 2024 г.	Традиционная и современная культура: история, актуальное положение и перспективы
5 октября 2024 г.	Вопросы науки в современном мире
13–14 октября 2024 г.	Цели, задачи и ценности воспитания в современных условиях
15–16 октября 2024 г.	Личность, общество, государство, право: проблемы соотношения и взаимодействия
17–18 октября 2024 г.	Тенденции развития современной лингвистики в эпоху глобализации
25–26 октября 2024 г.	Социально-экономическое, социально-политическое и социокультурное развитие регионов
1–2 ноября 2024 г.	Религия – наука – общество: проблемы и перспективы взаимодействия
15–16 ноября 2024 г.	Проблемы развития личности: многообразие подходов

20–21 ноября 2024 г.	Подготовка конкурентоспособного специалиста как цель современного образования
25–26 ноября 2024 г.	История, языки и культуры славянских народов: от истоков к грядущему
28 ноября 2024 г.	Вопросы науки в современном мире
1–2 декабря 2024 г.	Практика коммуникативного поведения как объект социально-гуманитарных исследований
3–4 декабря 2024 г.	Проблемы и перспективы развития экономики и управления

ИНФОРМАЦИЯ О НАУЧНОМ ЖУРНАЛЕ

Название	Профиль	Периодичность	Наукометрические базы	Импакт-фактор
Научно-методический и теоретический журнал «Социосфера»	Социально-гуманитарный	Март, июнь, сентябрь, декабрь	<ul style="list-style-type: none"> • РИНЦ (Россия), • Directory of open access journals (Швеция), • Open Academic Journal Index (Россия), • Research Bible (Китай), • Global Impact factor (Австралия), • Scientific Indexing Services (США), • Cite Factor (Канада), • International Society for Research Activity Journal Impact Factor (Индия), • General Impact Factor (Индия), • Scientific Journal Impact Factor (Индия), • Universal Impact Factor 	<ul style="list-style-type: none"> • Global Impact Factor – 1,881, • РИНЦ – 0,197. • SJIF – 6,07

ИЗДАТЕЛЬСКИЕ УСЛУГИ НИЦ «СОЦИОСФЕРА»

Научно-издательский центр «Социосфера» приглашает к сотрудничеству всех желающих подготовить и издать книги и брошюры любого вида:

- учебные пособия,
- авторефераты,
- диссертации,
- монографии,
- книги стихов и прозы и др.

Книги будут изданы в России
(в выходных данных издания будет значиться –
Пенза: Научно-издательский центр «Социосфера»)

Мы осуществляем следующие виды работ.

- редактирование и корректура текста (исправление орфографических, пунктуационных и стилистических ошибок),
- изготовление оригинал-макета,
- дизайн обложки,
- присвоение ISBN,
- печать тиража в типографии,
- обязательная отсылка 16 экземпляров в Российскую книжную палату,
- отсылка книг автору.

Возможен заказ как отдельных услуг, так как полного комплекса.

Science Publishing Centre «Sociosphere»
Kyzylorda University "Bolashak"
Penza State Technological University
Volgograd Institute of Management – branch of RANEPА
Bukhara University of Innovation

INFORMATIZATION OF SOCIETY: SOCIO-ECONOMIC, SOCIO-CULTURAL AND INTERNATIONAL ASPECTS

Materials of the XIII international scientific conference
on January 15–16, 2024

Articles are published in author's edition.
The original layout – I. G. Balashova

Подписано в печать 01.02.2024. Формат 60x84/16.
Бумага писчая белая. Усл.-печ. л. 2.
Тираж 500 экз.

ООО Научно-издательский центр «Социосфера»
440046, Россия, г. Пенза, ул. Мира, д. 74–14.
Тел. +79677016814
веб-сайт: <http://sociosphaera.com>
e-mail: sociosphere@yandex.ru

Типография ООО «Амирит»: 410004, г. Саратов,
ул. им. Н. Г. Чернышевского, д. 88У. Тел. (8452) 24-85-33